



**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului declarat de Bujor Bunitruli,
în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către
Natalia Botnari împotriva lui Bunitruli Bujor privind încasarea datoriei,

împotriva deciziei din 30 martie 2023 a Curții de Apel Bălți,

(Dosarul nr. 2ra-1580/23

PIGD Nr. 2-21089688-01-2ra-13122023)

Recursul declarat după 1 septembrie 2023. Invocarea declarativă a art. 432
alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă nu constituie temei pentru
admisibilitatea recursului.

Au examinat anterior cauza judecătorești:

Prima instanță: Judecătoria Edineț, sediul Briceni (Gh. Comerzan)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (S. Procopciuc, D. Corolevschi, D. Stănilă)

11 decembrie 2024

Textul corespunde originalului

Examinând, în lipsa părților, admisibilitatea recursului declarat de Bujor Bunitruli,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:
Oxana Parfeni, *Președinte*,
Ghenadie Eremciuc
Ion Malanciuc, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La data de 10 iunie 2021, Botnari Natalia prin intermediul avocatului Odobescu Ghenadie, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Bunitruli Bujor, solicitând încasarea datoriei.

2. În motivarea acțiunii reclamanta a invocat că la data de 06 – 07.01.2021 în jurul orelor 18:00-02:00, i-a transferat pe cardul bancar lui Bunitruli Bujor suma de 10 000 de lei cu condiția că îi va întoarce în câteva zile. Însă până în prezent Bunitruli Bujor nu a întors datoria de 10 000 de lei. Respectiv la suma restantă pe care Bunitruli Bujor (în calitate de debitor) și-a luat angajamentul să i-o restituie Nataliei Botnari (în calitate de creditor), este în cuantum de 10 000 de lei.

3. A indicat că încheierea contractului de împrumut în formă scrisă poate fi demonstrat printr-un înscris, semnat de părți (împrumutat și împrumutător), prin telegrame, telefonograme, solicitarea scrisă din partea împrumutatului de amânare a termenului achitării împrumutului, scrisoare, garanție cu afirmația că împrumutul va fi restituit și altele asemenea, semnate de partea care le-a expedit.

4. A menționat că din recipisa în cauză, rezultă o obligație sinalagmatică, care presupune un act juridic ce oferă părților atât drepturi cât și obligații, fapt probat printr-un înscris care cade sub incidența contractelor nenumite (ca confirmare este atașată dovada de transfer de către Botnari Natalia lui Bunitruli Bujor suma de 10 000 de lei).

5. A remarcat că după o discuție a Nataliei Botnari cu Bunitruli Bujor de a-i restitui datoria, ultimul a amenințat-o și a înjurat-o cu cuvinte necenzurate refuzând de a-i întoarce banii. Dat fiind faptul că obligația pe care și-a asumat-o părâtul nu a fost îndeplinită, ulterior s-a adresat la IP Briceni cu o plângere pe acest caz, după care a fost nevoită să se adreseze către debitor cu un preaviz privind restituirea datoriei, solicitând soluționarea litigiului pe cale amiabilă.

6. A solicitat reclamanta încasarea de la Bunitruli Bujor a datoriei în sumă de 10 000 de lei, încasarea cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 3 000 de lei și alte cheltuieli aferente examinării prezentului litigiu.

7. Prin încheierea din 06 iulie 2021 a Judecătoriei Edineț, sediul Briceni, a fost acceptată în procedură contencioasă cererea depusă de Botnari Natalia către Bunitruli Bujor cu privire la încasarea datoriei.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

8. Prin hotărârea din 23 iunie 2022 a judecătoriei Edineț, sediul Briceni cererea de chemare în judecată înaintată de Botnari Natalia către Bunitruli Bujor, cu privire la încasarea datoriei, a fost respinsă ca neîntemeiată

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

9. La 30 iunie 2022, Botnari Natalia, reprezentată de avocatul Ghenadie Odobescu a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 23 iunie 2022 a judecătoriei Edineț, sediul Briceni, iar la data de 09.12.2022 a declarat cerere de apel motivată, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii instanței de fond cu pronunțarea unei decizii noi de admitere integrală a acțiunii.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

10. Prin decizia din 30 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis cererea de apel, s-a casat integral hotărârea judecătoriei Edineț, sediul Briceni, din 23 iunie 2022 și s-a pronunțat o nouă hotărâre prin care: s-a admis cererea de chemare în judecată formulată de Botnari Natalia împotriva lui Bunitruli Bujor; s-a încasat de la Bunitruli Bujor în beneficiul Nataliei Botnari, datoria în sumă de 10 000 de lei și cheltuielile de judecată în sumă de 3 525 de lei.

11. Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că pe parcursul examinării cauzei Botnari Natalia a prezentat probe pertinente care să permită instanței de judecată să constate existența unui contract de împrumut.

12. Astfel, în vederea confirmării existenței raporturilor juridice de împrumut a sumei de 10 000 de lei dintre Botnari Natalia și Bunitruli Bujor, prima a prezentat instanței plângerea depusă de către ea la IP Briceni, prin care a solicitat organelor de poliție să ia măsuri cu Bunitruli Bujor, cărui la data de 6 și 7 ianuarie 2021, în jurul orelor 18:00 – 02:00 i-a transferat suma de 10 000 de lei.

13. De asemenea, a mai reținut instanța de apel că potrivit informației prezentate de către IP Briceni la 20 mai 2021 Botnari Natalia a fost informată precum că, Bunitruli Bujor a fost audiat și a depus declarații, în cadrul cărora a confirmat primirea cu împrumut de la Botnari Natalia a banilor în sumă de 10 000 de lei, însă la acel moment nu dispunea de surse bănești pentru a

restitui suma împrumutată, dar în cel mai scurt timp s-a obligat să restituie datoria integral.

14. A mai remarcat Curtea de Apel Bălți că alăturat, informației de la IP Briceni, au fost anexate și explicațiile date de Bunitruli Bujor organului de poliție la data de 13.05.2021, pe faptul plângerii depuse de Botnari Natalia, unde dânsul în mod expres indică că: „în ianuarie 2021, în perioada 06-07 ianuarie 20-21, dânsul venind la magazinul lui Botnari Natalia și-a suplinit contul său telefonic (prin intermediul portmoneului electronic) prin intermediul rețelei 1XBET – 200 lei. După ce din contul acestor bani a jucat online și i-a cheltuit, prin intermediul unui mesaj telefonic, i-a solicitat lui Botnari Natalia să-i mai suplinească acest cont. În total, în perioada dată, Botnari Natalia i-a pus în cont 10 000 de lei”.

15. Drept urmare, instanța de apel a constatat temeinicia cererii de chemare în judecată și a încasat de la Bunitruli Bujor în beneficiul Nataliei Botnari, suma de 10 000 de lei - cu titlu de datorie la împrumut.

16. Totodată, reieșind din faptul că acțiunea formulată de Natalia Botnari a fost admisă, dânsa obținând câștig de cauză, prin urmare, beneficiază și de compensarea cheltuielilor de judecată, care au fost solicitate prin cererea de chemare în judecată.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

17. La 30 octombrie 2023, Bunitruli Bujor, a declarat recurs împotriva deciziei din 30 martie 2023 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel cu pronunțarea unei decizii noi prin care să fie menținută hotărârii primei instanțe.

18. În motivarea recursului a invocat motivele de fapt și de drept invocate pe parcursul examinării cauzei în prima instanță și instanța de apel, suplimentar invocându-se că decizia Curții de Apel Bălți este neîntemeiată și ilegală.

19. A menționat recurentul că nu a împrumutat bani de la Botnari Natalia. Acest fapt a fost stabilit atât în prima instanță, cât și în instanța de apel. Afirmațiile Nataliei Botnari, precum că dânsa i-a transferat careva sume prin intermediul rețelei XBET, nu au fost probate de către aceasta. Mai mult această rețea nu este o rețea de transfer a banilor de la o persoană la alta.

20. A mai indicat recurentul că nu s-a stabilit însăși transmiterea banilor, iar prezentarea în calitate de probă a unor mesaje, conform afirmațiilor Nataliei Botnari între ea și un oarecare Bunitruli, nu pot fi luate în considerare de către instanțele de judecată ca probă a unui contract de împrumut.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

21. Prin Legea nr.246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) au fost operate modificări în Codul de procedură civilă, care au intrat în vigoare la 01 septembrie 2023.

22. În conformitate cu prevederile art. XI alin.(3) din Legea nr.246 din 31 iulie 2023, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

23. Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

24. În conjunctura enunțată, și având în vedere că, recursul a fost depus la 30 octombrie 2023, adică după intrarea în vigoare a modificărilor operate în Codul de procedură civilă, acestea vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

25. Art.433 alin.(1) lit.a) din Codul de procedură civilă, reglementează că cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(1);

26. Art. 432 alin.(1) lit.e) din Codul de procedură civilă, reglementează că: recursul este admis dacă:

e) hotărârea sau decizia este arbitrară ori se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;

27. Art. 440 din Codul de procedură civilă, reglementează că:

„(1) În cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

(2) Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

28. Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Bălți a pronunțat dispozitivul deciziei în ședință publică la 30 martie 2023.

29. Totodată, din conținutul scrisorii de expediere a actului judecătoresc, rezultă că, la 6 septembrie 2023, Curtea de Apel Bălți a expediat în adresa participanților la proces, prin intermediul oficiului poștal, cât și prin

intermediul poștei electronice, copia deciziei integrale din 30 martie 2023, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire și extrasul din poșta electronică anexate la materialele dosarului (f.d.147/148).

30. Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că recursul declarat de Bunitruli Bujor, prin intermediul poștei terestre la data de 30 octombrie 2023, se consideră depus în termenul stabilit de lege.

31. La 19 ianuarie 2024, Curtea Supremă de Justiție, prin intermediul oficiului poștal, a expediat în adresa intimetei Natalia Botnari și avocatului acesteia, copia recursului declarat de Bunitruli Bujor, creând astfel participanților la proces condiții egale de a cunoaște modul de derulare a procedurii în recurs, cât și le-a acordat, întru asigurarea respectării principiilor contradictorialității și disponibilității în drepturi, posibilitatea de depunere a referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f.d.166).

32. În continuare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă (în redacția Legii nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare de la 01 septembrie 2023).

33. Din analiza recursului declarat de Bunitruli Bujor, rezultă că, drept temei de declararea a recursului au fost invocate prevederile art. 432 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă: hotărârea sau decizia este arbitrară ori se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor.

34. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a hotărârii contestate, or, motivele invocate în cererea de recurs sunt similare celor invocate în cadrul judecării anterioare a cauzei, asupra cărora instanța de apel s-a pronunțat corespunzător cu respectarea prevederilor legale.

35. De asemenea, motivele menționate în cererea de recurs sunt similare celor invocate în cadrul judecării anterioare a cauzei, asupra cărora instanța de apel, s-a pronunțat corespunzător cu respectarea prevederilor legale.

36. Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea repetată a situației (redată în cererea de apel), nu constituie temei de casare a deciziei contestate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are un caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

37. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție remarcă că potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII din Codul de procedură instanțele ierarhic inferioare. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

38. În contextul prevederilor art. 432 alin. (2) din Codul de procedură civilă, în cazul invocării inclusiv în recurs de către recurent a temeiurilor conținute la art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs verifică sub aspectul dat temeiurile recursului.

39. La acest aspect, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în jurisprudența sa constantă, statuează că, dreptul de acces la instanță nu este absolut. Există limitări implicit admise (cauza Golder împotriva Regatului Unit, p. 38, cauza Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (cauza Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (cauza Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45). Procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6§1 (cauza Helmers c. Suediei, 09 octombrie 1991).

40. Din considerentele redate, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează că recursul declarat de Bunitruli Bujor, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului și drept urmare prin prisma art. 433 alin. (1) lit. a), urmează a fi considerat inadmisibil.

41. Din aceste motive, în conformitate cu art. art. 431 alin. (1) și (2), art. 433 alin. (1) lit. a), 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI

Declară inadmisibil recursul declarat de Bunitruli Bujor, împotriva deciziei din 30 martie 2023 a Curții de Apel Bălți.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Oxana Parfeni

Judecători

Ghenadie Eremciuc

Ion Malanciuc